

af den Sum, han kan faae ud ved at sælge Fabrikken.

Indenrigsministeren: Jeg kan henholde mig til hvad Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Wilkens) nylig har ytret, og jeg skal heller ikke have Noget imod, at en saadan Paragraph bliver tilføjet, som af den 4de Kjøbenhavnske Rigsdagsmand (Nothe) er foreslaaet, men jeg maa fremdeles paastaae, at Fabrikken ikke kan drives paa den Maade som hidtil, hvorved det er aldeles ubestemt, om den skal vedblive at drives for Statens Regning eller sælges. Naar jeg har foreslaaet, at den endnu i 3 Aar skal drives for Statetskassens Regning, saa er det kun for at have nogen Sikkerhed for, hvorledes man kunde indrette Driften. Jeg troer ikke, som den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds har bemærket, at man derved udsætter sig for at anvende betydelige Udgifter, uden at vide om derved vil vindes Noget, thi Lovforslaget gaaer udtrykkelig ud paa, at Fabrikken kun i det Tilfælde skal drives i 3 Aar for Statens Regning, at den ikke fordrer noget Tilskud fra Staten, at man derimod vil standse med Driften, naar der blev Underbalance. Hvad det angaaer at stille Fabrikken til Auction, saa maa jeg bemærke, at Indenrigsministeriet vel underhaanden har kunnet søge at faae et Bud, for derved at erfare, hvad man kunde vente at faae for Fabrikken, og for derefter at kunne tage under Overveielse, hvorvidt det kunde lykkes at faae det fornødne Samtykke til at sælge den, men for Ministeriet kan foranstaa en Auction over Fabrikken maa jeg have Samtykke dertil, ogsaa andre Steder fra, og kan ikke blot nøies med et her i Thinget udtalt Duffe.

Ne: Jeg kan dog virkelig ikke skønne Andet, end at den samme Ret, som har været tilstede til at sælge andre Eiendomme, ogsaa maa gjælde for Porcelainsfabrikken, og at det maa blive en Selvfølge, at Regjeringen skrider til at søge den realiseret, naar der ikke er tilstrækkelige Midler til at fortsætte Fabrikens Drift paa en tilbørlig Maade. Naar det nu tilmed af en æret Kjøbenhavnsk Rigsdagsmand er oplyst og bemærket, at der alene til Administrationsomkostninger medgaaer 40 pCt., saa

synes det mig, man allerede deraf maa see, hvilket voveligt Experiment man vilde indlade sig paa ved at fortsætte en Fabrik, der koster saa meget at administrere, Noget, der vistnok ogsaa er ganske udenfor de Principer, der i Almindelighed følges ved privat Fabrikation.

Jesperfen: Saavidt jeg skønner begynde Anskuelserne om denne Sag nu at nærme sig hinanden, idet jeg ikke idag har hørt denne Fabrik omtale uden fra det finantstuelle Standpunkt; det er et stort og glædeligt Tegn, og jeg troer, at det vil bringe os til et maaskee eenstemmigt Resultat. Vi skulle ikke længere bryde os om Stadsen; der har vistnok været en Tid, da det var Hovedsagen, da Fabrikken i sin Art blev betragtet ligesom Guldbloods Heste i deres; nu sige vi derimod: Fabrikken har Intet at betyde, uden forsaavidt den figurerer i Finantsloven. Der er af en af de Herrer, som forsvarede Fabrikken, Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Nothe), gjort Forslag til temmelig gennemgribende Forandringer, ikke alene til en ny § 2, som skulde søge at fremme idetmindste et Forsøg paa at sælge, men ogsaa, som jeg forstod ham — og som han idetmindste sagde, om han ikke kom til at sige det af en Feiltagelse — til en Forandring i § 1. I Udkastet staaer nemlig, som Betingelse for at drive Fabrikken, at det skal skee uden Tilskud fra Statens Side, men den ærede Rigsdagsmand vilde, som mig synes, have § 1 omformet saaledes, at Driften skulde skee uden „Tab“. Med den sidste Forandring troer jeg, vi ville kunne gaae ind paa Lovforslaget, thi Ministeren vil vist godt forstaae at beregne, hvad Tab er; der er ikke alene Tab ved en saadan Fabrik, naar man ikke kan faae sine Renter ud af den Værdi, som stikker i Eiendommen, af den hele Driftscapital, men Tabet er igrunden mere, thi naar en saadan Fabrik ikke i de jævne Aar giver mere end simple 4 pCt. Renter, vil man vist dog indrømme mig, at da kan den aldrig til Slutningen drives uden et positivt Tab. En saadan Fabrik skal vist give en 8 à 10 pCt. af den Capital, der stikker i den, for i Længden at kunne forrente sig, og naar vi ere enige om, at den da ikke længere kan drives for Statens Regning, troer jeg vi meget hurtig